

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 149/07-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. T., K., zastúpenej advokátom Mgr. L. Š., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Slovenskej republiky zastúpenej N., a. s., so sídlom B., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2007 doručená sťažnosť Ing. M. T., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. L. Š., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Slovenskej republiky zastúpenej N., a. s., so sídlom B.

Sťažovateľka uviedla, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, a to parc. č. 574 o výmere 12 106 m² ornej pôdy registra „E“ evidovanej na mape určeného operátu zapísanej na LV č. 320 k. ú. M., okres B., obec B. (ďalej len „pozemok sťažovateľky“), ktorú nadobudla v roku 2004 ako obdarovaná na základe darovacej zmluvy z 15. apríla 2004 uzatvorenej s darcom – jej starým otcom M. G. Dňa 11. novembra 1997 Okresný úrad v B. – odbor životného prostredia (ďalej len „okresný úrad“) vydal rozhodnutie č. ŽP 97/01208-Mk o umiestnení stavby „Diaľnica D-1 V.“ na pozemkoch v určených katastrálnych územiach (vrátane k. ú. M.), pričom stavba diaľnice mala prechádzať i pozemkom sťažovateľky. V roku 2004 sa začalo so stavbou diaľnice a až v roku 2005, keď už bola diaľnica v plnej výstavbe, dostala ponuku na uzatvorenie zmluvy, ktorou odpredá pre potreby výstavby diaľnice časť svojho pozemku N. za cenu 108,864 Sk/m², s čím však nesúhlasila.

Na návrh N. z 9. novembra 2006 sa začalo na Krajskom stavebnom úrade v Ž. (ďalej len „krajský stavebný úrad“) vyvlastňovacie konanie, ktorého predmetom bol i pozemok sťažovateľky. Začatie vyvlastňovacieho konania oznámil krajský stavebný úrad sťažovateľke listom č. k. 2006/1240/Mal. z 20. novembra 2006, ktorým zároveň nariadil ústne konanie na 20. december 2006. Súčasne určil lehotu na predloženie znaleckých posudkov účastníkmi konania, a to do 26. januára 2007.

Sťažovateľka ďalej vo svojej sťažnosti uviedla, že v dôsledku výstavby diaľnice od roku 2004 bolo nútené obmedzené jej vlastnícke právo, za čo jej dosiaľ nebola poskytnutá žiadna náhrada. Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd vydal nález:

„Základné právo Ing. M. T., bytom K., vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Slovenskej republiky zastúpenej N., a. s., B. porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Ing. M. T., bytom K. finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušiteľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Ústavný súd Slovenskej republiky porušiteľovi zakazuje pokračovanie v porušovaní základného práva a slobody sťažovateľky a prikazuje porušovateľovi základného práva

a slobody, aby obnovil stav pred porušením základného práva a slobody a zastavil premávku na Diaľnici D-1 V., úsek km. 2.750-13,458.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 6.296,- Sk za 2 úkony právnej pomoci (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie sťažnosti – jeden úkon á 2.970,-Sk + 178,-Sk režijný paušál) na účet právneho zástupcu Mgr. L. Š. (...) do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.“

Na dožiadanie ústavného súdu N. uviedla, že s právnym predchodcom sťažovateľky M. G. bola 13. novembra 1997 uzatvorená zmluva o budúcej zmluve, ktorou sa zmluvné strany dohodli, že M. G. predá pozemok Slovenskej správe ciest, a to za cenu podľa platných predpisov do troch rokov od vydania stavebného povolenia po vyhotovení geometrického plánu a tento pozemok následne daroval sťažovateľke. Stavebné povolenie na stavbu diaľnice bolo vydané 27. februára 2004 Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky pod č. k. 1872a/230/2003-Hn a nadobudlo právoplatnosť 26. apríla 2004. Vo vyvlastňovacom konaní vedenom krajským stavebným úradom bolo vydané rozhodnutie č. k. 2007/0198/II/Mal. z 28. februára 2007, pričom cena pozemkov bola určená sumou 156,99 Sk/m² a to nadobudlo právoplatnosť 29. marca 2007. Rozhodnutie obsahuje poučenie, v zmysle ktorého proti nemu možno podať odvolanie Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a právoplatné rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa piatej časti druhej hlavy zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu

dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy (všeobecné) súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 1 OSP v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 80 písm. b) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Z podanej sťažnosti sťažovateľky nevyplýva, že by sa pred podaním sťažnosti ústavnému súdu obrátila s návrhom na začatie konania na všeobecný súd.

Ako je zrejmé z citovaných ustanovení OSP, vo veci sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok bola daná právomoc všeobecného súdu, a to tak pokiaľ ide o ochranu proti zásahom do jej vlastníckeho práva zo strany N. spočívajúcim v obmedzení jej vlastníckych práv počas výstavby diaľnice vrátane uplatňovania prípadnej náhrady škody, ak táto bola sťažovateľke obmedzením jej vlastníckych práv spôsobená, a to v zmysle § 80 písm. b) OSP, ako aj vo vzťahu k vydaným rozhodnutiam správnych orgánov v územnom, stavebnom a vyvlastňovacom konaní, ktoré bolo vedené na návrh N., a to v zmysle ustanovení OSP o správnom súdnictve. Tieto právomoci všeobecných súdov nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené a vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľkou uplatnených námietkach porušenia jej základného práva vlastníť majetok, a preto ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľky uvedených v jej sťažnosti by prichádzalo do úvahy iba v tom prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia ňou označených práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie (petite sťažnosti) nerozhodoval.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007